

Muzeju naktī godinās Līgatnes un leģendārās papīrfabrikas vēsturi un mantojumu

Šī gada Muzeju naktī, 23. maijā, Līgatnē *satiksies* dažādu laiku mākslinieki, tā atklājot unikālu Līgatnes kultūrvides stāstu. Notikuma centrā būs gleznotāji Kārlis Rozens (1864–1934), Rūdolfs Pīlādzis (1910–1969) un Arnolds Pankoks (1914–2008), kā arī senās papīrfabrikas nospieduma formas, kas apmeklētāju rokās atdzīvosies radošajā darbnīcā.

Kārlis Rozens 1927. gadā sarīkoja personālizstādi Rīgas Virsnieku klubā, kas izraisīja plašas diskusijas par mākslu. Jūlijs Madernieks toreiz izstādītās gleznas nosauca par “diletantisma ziediem”, un sabiedrībā izvērās polemika par mākslas robežām un vērtībām. Savukārt laikraksts “Latvijas Vēstnesis” 1923. gadā rakstīja: “Rozens griezās pie Neatkarīgo gleznotāju biedrības, bet tā viņu atraidījusi, it kā par vācieti, bet viņš ir latvietis un viņu nepareizi notur par gleznotāju Gerhardu fon Rozenu.”

Arnolds Pankoks dzimis Nīcas pagastā radošu un darbīgu zemnieku ģimenes. Mākslinieks strādāja Lietišķās mākslas kombināta “Māksla” portretu darbnīcā. 1987. gadā tapa vairāki Līgatnes papīrfabrikas strādnieku portreti, no kuriem daļa būs apskatāma Muzeju naktī. Organizatori aicina cilvēkus palīdzēt apzināt gan portretu

modeļus, gan to, cik daudz portretu tika eksponēti 1987. gada izstādē Līgatnes kultūras namā.

Rūdolfis Pīlādzis, kurš mācījās Ludolfa Liberta un Kārļa Miesnieka vadītajā zīmēšanas studijā, strādāja par scenogrāfu, grāmatu ilustratoru un gleznotāju. Līgatnes kultūras namā viņš uz vietas radīja divas lielformāta gleznas no Raiņa lugu motīviem – “Uguns un nakts” un “Pūt, vējiņi!”, kas, atjaunotas, rotā kultūras nama sienas joprojām.

Pētot Līgatnes un papīrfabrikas vēsturi, atklājas, ka vairāki fabrikas vadītāji bijuši aizrautīgi kultūras un mākslas atbalstītāji, kuri aicināja māksliniekus veidot estētisku un radošu vidi strādniekiem – gleznas atradās gan ceļos, gan administrācijas telpās. Daļa no šiem darbiem Līgatnē glabājas vēl šodien.

Muzeju nakts programmā īpaša vieta būs arī senajām nospieduma formām, ar ko strādāja papīrfabrikas tipogrāfijā, nospiežot tās uz bloknotu, burtnīcu vākiem, kā arī citiem papīra produktiem. Līdz šim atrastas vairāk nekā 50 vēsturiskas formas ar dažādiem zīmējumiem. Apmeklētāji tās varēs radoši izmantot, veidojot gan kartītes un atklātnes, gan diplomus un pateicības rakstus. Turpmāk formas būs pieejamas dažādās darbnīcās un pasākumos līgatniešiem un pilsētas viesiem.

Inatra Briede, biedrība KuMaSa